

plement, execute, accomplish, carry into effect, realize, discharge, perform; «*enhance*»: heighten, improve, increase, intensify, strengthen, reinforce, raise; «*facilitate*»: assist, help; «*orient*»: adjust, correct; «*target*»: intend, destine, mean, set aside, earmark, design, doom, reserve, allot, designate; «*overly*»: gist, point, aim, purpose; «*involve*»: contribution; «*over*»: production, produce.

В последнее время деловая английская речь чаще стала включать неконкретные, обобщающие, «казенные» слова и выражения. Например, глагол «*conclude*» в качестве перекладного имеет неконкретное значение, поэтому рекомендация по его использованию экивокается в следующем: Do not *conclude* anybody, get in touch with him, or look him up, or phone him, or find him, or meet him.

Аналогичным образом, участвують словообразование с помощью обобщающего суффикса *-ize*. В английском языке существуют и активно используются полезные, значимые глаголы на *-ize*: «*utilize*» (суммировать, резюмировать, подводить итог), «*temporize*» (1) приспособляться ко времени и обстоятельствам; лавировать, ловчить 2) стараться выиграть время; медлить, колебаться; выжидать 3) обуславливать условия 4) идти на компромисс, *temporize* with smb. – идти на компромисс (с кем-л.), *temporize* between two parties – пытаться примирить две группы) Однако все больше число глаголов образуются сегодня с помощью этого суффикса: «*computerize*» /*Am* – осуществлять компьютерные перевозки; «*customize*» – перестраивать, подгонять *Syn*: alter, make over; «*prioritize*» – отдавать, оказывать предпочтение; уделять первоочередное внимание; «*finalize*» – 1) завершать, заканчивать, доводить до конца; придавать окончательную форму: If we don't finalize tonight, they will get suspicious. – Если мы не закончим сегодня, у них возникнут подозрения. *Syn*: complete, conclude, end, finish 2) урегулировать (давать или получать одобрение в последней инстанции): They have not finalized the deal with the government. – Они не урегулировали этот вопрос с правительством. Однако в деловом не рекомендуются выделяться использованием суффикса *-ize* для образования глаголов от существительных, что «утяжеляет» лексические формы, особенно в тех случаях, когда в языке уже имеются глаголы с соответствующим значением, напр., глагол «*motivate*» (мотивировать, смачивать, улаживать) создан как синоним при наличии в языке глагола с тем же значением: «*motivate*».

Часто встречаются в деловой переписке фразы типа 'I share your concept', 'I regret I cannot be more responsible', 'as you are aware', 'Thanking you in advance'. Такие словосочетания носят тяжелый, «канцелярский», «бюрократический» и безличный характер, утяжеляют стиль делового письма и обезличивают его автор.

Литература:

[1] Для анализа в статье использовались, кроме собственных, примеры и рекомендации авторов следующих работ: Deborah Osborne, Teacher-Talk. A Sociolinguistic Variable. //English Teaching Forum. Apr-Jun 1999. –С.10-12; Vicki

Sussens-Messerer. Management //Business Spotlight, 4/2007, –P. 61-64; Mind Your Language, Trendy Broadcasters/Daily Mail, March 29, 2004.–P.50, You write radio, I write phooghrughbveah // The Economist – August 16th 2008. – P. 30; Strunk W. The Elements Of Style. 3rd edition. USA, Needham Heights, Massachusetts: Allyn & Bacon. – 88p.; а также материалы словарей.

Әбдібек Ж. Б.

Казакстан, Астана

Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева ОКУ МӘДЕНИЕТИ – ОҚЫРМАН ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРАДУДЫҢ НЕГІЗІ

Оқырман шығармашылығы – оқырман санасын, оқырман болмысын, оқырман мәдениетінің көрінісін қарастыратын сағалардың бірі болып табылады. Онда жеке оқырман тәжірибесі мен өзге оқырмандармен өзара әрекеттеу тәжірибесі жинақталып, жүзеге асырылып, тұлғаның эмоциялық және интеллектуалды дамуы орын алады. Оқырман санасына – «оқырман шындығын, оқырман әлемін бейнелеудің жогары түрі» жатады.

Оқырман оқыған дүниесін қабылдап, танып, қиялынан өткізіп, бағалап қана қоймай, сонымен бірге оны түрлі тұлғалық және қоғамдық қажеттіліктеріне сәй өз санасына икемілеп, одан алған таным-тәуелімінен өмір тіршілігінің өзге түрлерінде (көсібі, бос уақыт, жанұялық-тұрмыстық және т.б.) қолданады.

Иерархияне ақыл да, сезім де, қиял да қатысаатын сөз шығармашылығының негізгі табиғаты оқырман әрекетінің эстетикалық, танымдық және ойшылдық әрекеттен тұратындығының фактісімен түсіндіріледі.

Әдебиет оқырманына эмоциялық түрде әсер етіп, интеллектуалдық және сезімдік дәззатқа бөлейді. Оқырман ғылым шындықтың немесе моральді доктринаның мазмұнын тікелей игеретін болса, онда туындының мазмұнын түсіну үшін оны толық бастан кешіру қажет. Керек мөлтіңді эстетикалық бейнелік жақтан қабылдап, түсіну мүмкін емес, себебі ол қызығушылық танытылған эмоциялық-тұлғалық жауап қайтарумен қатар жүріп отыру керек. Кітапты сүйіп оқымайынша оның бойына салынған құндылықтарды тану да, ұғыну да мүмкін емес.

Өкінішке орай, қазіргі заманғы рационалды қоғам адами сезімділікті жетілдірудің мағынасын жеткілікті түрде бағаламайды. Осы кезде адамзат тіршілігін және әрбір жекеден индивидтің өмір тарихы өмірдегі көптеген нәрселердің логикалық емес сезімдік, эстетикалық әрекетестік деңгейінде анықталытындығын және индивидтің көрнекі түрде көрсетіп отыр, Ж.Ж.Руссоның сөздерін мысалға алсақ: «Тек қана ойланатын адам – жай ғана бұзылған хайуан» деген. Эмоцияны бастан кешіру адамның рухани өмірінің